

AVANTGARDEN

Send avisa videre med en gang
du har lest den!

Oljefeltet i Maikop var helt ødelagt da nasistene nådde fram

Nasistenes framgang på Østfronten fortsetter, men de har på ingen måte klart å rette noe tilintetgjørende slag mot den røde armé. Tyvertimot blir russernes motstand stadig sterkere, og de tyske kommunikøer er fylt med beretninger om «seige» og «usedvanlig hårdnakkete» kamper.

Hovedkampene pågår framleis ved Stalingrad og i Kaukasus. Kampene ved Stalingrad er sikkert de voldsomste og de viktigste. Byen ligger på vestbredden av Volga og bare 80 km fra det vestligste punktet på Don. Russerne holder framleis stillinger på vestbredden av Don. Det har rast voldsomme panserslag her, men nasistene er blitt slått tilbake med enorme tap. Særlig har det russiske artilleri igjen vist seg å være fortreffelig og rettet tilintetgjørende slag mot de angripende tankskolonner. Kampene har nå rast i nesten 6 uker om Stalingrad, og nasistene står framleis bare i kamp foran hovedbefestningene.

I Kaukasus har nasistene klart å rykke hurtigere fram, og de har også klart å erobre enkelte oljedistrikter som Maikop, ca. 10 mil fra kysten av Svartehavet. Stedet er rikt på olje, men russerne har ødelagt alt etter seg, og det vil neppe lykkes nasistene å utvinne noen større mengder det første halve året. Byen Grosnyj som ligger lenger syd og nærmere Det Kaspiske hav har også vært mål for nasistiske framstøt, men hittil har disse vært forgjeves. En må imidlertid regne med voldsomme kamper om denne viktige by i den nærmeste framtid.

Stort sett har det lyktes nasistene å erobre den vestlige del av Kaukasus nord for fjellkjeden. Det er et relativt flatt land, og russerne valte å trekke seg tilbake mens de stadig tilføyde fienden så store tap som mulig. Ifølge tyske meldinger skal russerne ha klart å føre med seg endog jernbanskinne og svillene under tilbaketrekkinga. Dette illustrerer best den orden som har hersket innen de russiske styrkene. Selv om den nasistiske terrenggevinst har vært stor i disse områder, er det ennå ikke skjedd noen avgjørende kamper, og styrkeprøven vil først for alvor skje når nasistene forsøker å forser fjellkjeden.

Nasistene har ikke forsøkt seg med større angrep på de andre frontavsnitt. Derimot har russerne gått til sterke angrep, først og fremst ved Voronesj. De har her fortsatt klart å trykke nasistene en del tilbake, uten at det dog er lykkes å drive nasistene vekk fra alle deres posisjoner på østbredden av Don. Likeså har kampene rast meget voldsomme ved Rsjev hvor også russerne har hatt en del terrenggevinst. Også ved Ilmensjøen og ved Leningrad har russerne hatt initiativet.

Høsten begynner å nærme seg. For ett år siden hadde de tyske tropper ganske andre seire bak seg enn de nå har etter sommerens offensiv. Det foreligger russiske oppgaver over de to parters tap i de 3 siste måneder.

Nasistenes tap er 1 1/4 million mann derav 480 000 falne, 3390 tanks, 4000 kanoner og 4000 fly. Russernes tap er 606 000 i falne, sårete og savnete, 2240 tanks, 3152 kanoner og 2200 fly.

Det er tegn som tyder på at kraften i de tyske angrep begynner å bli svakere, men en bør fortsatt være forberedt på ny tysk framgang da nasistene framleis kan legge hele sin vekt i angrepet mot Sovjetunionen. Russerne på sin side må holde en kampklar armé beredt i det fjerne Østen. Beretninger der borte fra oppgir at japanerne har en styrke på 32 divisjoner eller omlag 3/4 mill. mann oppmarsjert langs den sibirske grense, foruten over 1000 fly og sterke tanksdivisjoner. Men ennå ser det ut til at japanerne betenker seg, og det gjør de sikkert rett i!

22 - 8

Russisk initiativ på nord- og midtfronten til sør for Voronesj. Her har tyskerne gjort mislykte forsøk på å tilbakeerobre tapte stillinger på vestre bredd. Ved Stalingrad er stillingen framleis alvorlig. Harde kamper ved Kotelnikovo og Kletskaia. Tyske styrker som forsøkte å sette over elva ved Kotelnikovo ble tilintetgjort. I Kaukasus har russerne rømmet Krasnodar nær Svartehavet og tyskerne har her på enkelte steder kommet over Kuban. Framgangen koster tyskerne store tap, og russerne har begynt å slippe fallskjermtropper bak linjene.

Den russiske flåten har senket et forsyningskip i Østersjøen og et i Svartehavet. I løpet av 3 døgn har russerne rettet veldige bombeangrep mot Øst-Tyskland og okkupert Polen.

KONGENS 70-ÅRS DAG

Den offisielle feiringa av Kong Haakons 70-års dag begynte om formiddagen med parade i Hyde Park. Foruten tusenvis av engelskmenn samlet seg her alle nordmenn i London og tilreisende langveisfra.

Fra Kingston House hvor regjeringa holder til gikk prosesjonen til Albert Memorial hvor det var reist en tribune for de kongelige, og videre til Albert Hall. Da kongen kom til Albert Hall ble høytideligheten åpnet med musikk av flyvåpnets orkester. Skuespilleren Knut Wigert leste den norske frontens dikt til Kong Haakon: «Ditt løfte 'Alt for Norge' har du trofast holdt», hvoretter statsminister Johan Nygaardsvold med en tale hyldet kongen.

Etter kongesangen spilte London symfoniorkester melodier av Johan Svendsen. Den norske sendemann Colban overrakte kongen en sjekk på det beløp som inntil da var samlet til «Kong Haakons fond» blant frie nordmenn. Sterkt beveget talte tilsatt kongen til de tilstedeværende og til alle nordmenn som trofast fører Norges kamp.

Dieppe-aksjonen

Landgangen ved Dieppe var meget vellykket. Commandostroppene var understøttet av sterke sjø- og luftstridskrefter og førte med seg tanks. To kystvern batterier, et luftvern batteri, en radiopilestasjon og ammunisjonslagre ble ødelagt og det ble tatt mange fanger. Nasistene mistet 91 fly, av disse skjøt norske jagere ned 12, 100 ble skadet. Angriperne tapte bare 98 maskiner, trass i det sterke luftvern.

Sivilbefolkningen ble gjennom britisk kringkaster bedt å holde seg i ro. Det vil bli gitt tydelig beskjed når invasjonen begynner.

Raiden tillegges stor militær betydning.

Kampene om Salomonøyene.

Amerikanske stridskrefter har foretatt en aksjon mot Salomonøyene i Stillehavet. Det foreligger ennå ikke detaljerte opplysninger fra amerikansk hold, men en kan gå ut fra at japanerne hittil har vært den tapende part i kampene. Amerikanske soldater har satt seg fast på tre av de viktigste øyene, nemlig Florida, Marna Tulagi og Guadalcanar. På de to siste øyene er viktige flybaser erobret, og de japanske tropper trengt tilbake til junglen. Angrepet kom helt overraskende så 18 japanske sjøfly på Tulagi og likeens 18 andre fly ble ødelagt før de kunne settes inn i kampene. Japanerne har offentliggjort en fantastisk liste over senkede amerikanske båter i slaget, i alt 25 krigsfartøyer, derav 13 kryssere, men påstandene er litt for drøye til at man kan tro på dem. Amerikanerne har selv innrømmet tapet av 1 krysser og hevder at de fullt ut behersker sjøområdet omkring øyene.

Churchills reise til Moskva sammen med den amerikanske utsending Harriman har over alt vakt stor oppsikt, og blitt hilst med stor begeistring i USA og England. Pravda skriver at møtet betyr et stort politisk nederlag for nasistene. Engelske aviser skriver at møtet betyr en ny epoke i krigsutviklinga.

KONVOISLAGET I MIDDELHAVET

London. Under konvoislaget i Middelhavet hvor akseheretter angrep en konvoi med forsyninger til Malta, mistet fienden 66 fly og 2 u-båter. Slaget varte i tre dager, men konvoien nådde sitt mål. De engelske tap var 1 gammelt hangarskip, 2 kryssere, 2 jagere og 8 fly hvorav 4 flygere ble reddet.

Det foreligger en ubekreftet melding fra det svenske telegrambyrå om at quislingene planlegger en lov om at norske borgere i alderen 18 til 55 år kan utkommanderes til vaktfjeneste.

Tvangsutskrivninga til krigsarbeid.

En grov krenkelse av folkeretten.

Etter at det en tid hadde vært stille med utskrivninga av norske arbeidere til de tyske militæranelegga, har vi nå fått en rekke meldinger fra arbeidsplasser hvor funksjonærer og arbeidere har fått pålegg om å stille sin arbeidskraft til disposisjon for Wehrmacht. Tvangsutskrivning av arbeidere fra et okkupert land til militært anleggsarbeid for fienden strir mot all mellomfolkelig rett. Arbeidsgiverne har over alt gitt det samme svar når tyskerne ber dem peke ut de folk som lettest kan unnværes, nemlig at alle er like uunnværlige.

Det later til at tyskerne legger an på i første rekke å plukke ut folk fra grupper som tidligere har hatt liten kontakt med arbeiderrørsla. Derfor har ganske mange reist til anvist sted uten så mye som å gi tegn til protest. Vi finner det derfor på sin plass å trykke opp oppropet fra «Den Frie Fagbevegelse»:

Landsmenn!

Tyskerne tvangsmobiliserer alle erobrete nasjoners mannlige og kvinnelige arbeidere til å være med på å befeste sin egen undertrykkelse. Tyskernes mål er å gjøre også vårt land til en uinntakelig festning. Den tilstrekkelige arbeidskraft kan ikke lenger skaffes ad frivillighetens vei. Følgen er tvangsutskrivning.

Skal vi være med på å befeste vårt eget slaveri? NEI og atter NEI! Vi kan ikke føre krig mot oss selv!

Tusener av landsmenn utenfor landets grenser deltar i krigen med sitt liv som innsats. Andre tusener deltar aktivt i den daglige kamp her hjemme. Nordmenn pinest og plages i fengsler og konsentrasjonsleire.

Skal vi være med på å befeste dette slaveri? NEI! La tyskerne utføre sitt krigsarbeid selv. Du som blir tatt ut til slikt arbeid: NEKT Å REISE!

Hvis det blir nødvendig så må de som kan forsvinne fra sitt hjemsted. Tenk ikke på det økonomiske spørsmål. Ingen skal li nød for sin overbevisnings skyld!

Vis tyskerne at norske menn og kvinner ikke lar seg mobilisere til deres brutale krigsmaskineri! Husk lærernes stolte og heltemotige holdning. Vis hele verden at de norske arbeidere ikke lar seg tvinge til å utføre befestningsarbeid mot sitt eget fedreland.

Mange har alt reist, men storparten er fra yrker som har gjort dem lite egnet til anleggsarbeid. Det er trolig at disse folk neppe vil klare å utføre arbeidet til tyskernes tilfredshet.

Vår norske statsledelse har over Londonkringkasteren gitt klar beskjed om at den anser enhver som ikke reiser for en soldat i Norges kamp.

Vi skal også vite at vi ikke står alene i vårt krav om at folkerettens bud skal respekteres. Den danske frihetssenderen kringkastet oppropet den 9 august som en appell til de danske arbeidere.

Når du får illegalt materiell så prøv aldri å finne ut hvem som lager det eller hvem som har sendt deg det.

Norden og Russland.

Den 22 juni 1941 markerer et vendepunkt i Europas og dermed også i Nordens historie. Den dagen overskred de tyske hærene Russlands grenser. Den vennskapsoverenskomst som ble inngått i august 1939 mellom det tredje riket og den russiske rådsrepublikken ble som så mangt traktater forandret til en papirlapp. Russlands isolering var brutt. Omstendighetene tvang det til å bli den store forkjemper for de europeiske lands befrielse fra den nasistiske undertrykkelse. Dets våpenbrorsskap med de demokratiske verdensmaktene er allerede blitt kraftig og kommer ytterligere til å få den mest dyptgående innflytelse på russisk samfunnsliv og utenrikspolitikk.

Russland brukte sin vennskapsoverenskomst med Tyskland til å skyte fram sine posisjoner og skape et ytterste bolverk for sitt forsvar i tilfelle av et tysk overfall. Dette viste seg snart å være en klok og forutseende handling. Denne sikkerhetsforanstaltning gikk ut over randstatene og Finland. Dette vegret seg for å avstå de forlangte områdene. Først etter de 100 dagers vinterkrig måtte Finland falle til fote og overgi dem. Freden medførte ingen avspenning i forholdet mellom de to statene. Da Tyskland traff sine forberedelser til å gå på Russland, sluttet Finland seg til. Det gikk med på å la tyskerne samle tropper i Finland i den hensikt å bruke også dette landet som basis for et angrep på Russland. Den svenske regjeringen, som under vinterkrigen uttalte at den om nødvendig, med våpenmakt ville hindre franske og britiske tropper fra å komme finnene til unnsetning, tillot nå en tysk divisjon å passere svensk område for å angripe russerne. Krigsforbødenheter føres stadig på svenske jernbaner til tyskerne i Norge og Finland.

Det tyske angrepet på Russland førte altså med seg Finnlands inndragning i storkrigen på Tysklands side. Finland er i dette øyeblikk Tysklands våpenbror og kjemper på den makts side hvis mål det er å legge under seg Europa, og mot de makter som strir for folkenes frihet og for demokratiet. Dets holdning er forklarlig som en konsekvens av vinterkrigen. Den kjente proklamasjon marskalk Mannerheim i sin tid ga om krigsmålet og om sitt brageløfte av 1918 om ikke å stikke sverdet i skjeden før Karelen var befridd, ga Russland det til da manglende beviset for at finnene hadde planer om russisk område. Russerne mener nå å ha fått svart på hvitt at Finland har vært dem en upålitelig granne.

De forsøk som fra amerikansk og britisk side er gjort for å løsrive Finland fra det tyske våpenbrorsskapet er ikke kronet med hell. Herrerne Hitler og Mannerheims visitter hos hverandre har hatt til hensikt å demonstrere lensherrens og vasallens uryggelige vennskap.

Tilstanden her i Norden er paradoksal. Det nasistiske Tyskland som er Finnlands våpenbror, undertrykker Norge og Danmark. Sverige er forut større selvstendighet enn sine grannfolk. I hvilken utstrekning det var Russlands motvilje mot å se Tyskland som herre over den del av Skandinavia som vender mot Østersjøen, som midt Tyskland fra å angripe det da dårlig rustete og dårlig forberedte Sverige vil vel komme fram når aktstykkene blir tilgjengelige. Den svenske

Göteborg Handels- och Sjöfartstidning sier den svenske statsledelsen et alvorsord.

regjeringa har vist en ikke ringe solidaritet med Finland, også etter at det sluttet seg til den side hvis mål er demokratiens tilintetgjørelse. Mot Norge har den vist et snevrere syn. Sveriges skandinaviske politikk under denne krigen er ikke noe som gir høve til skryt. Den begynte med den store manifestasjon av Nordens enhet i 1939. De fire nordiske statsjefene samledes i Stockholm. Det ble sunget og holdt taler, det var gripende og rørende, det var skarer på tusener som hyldet de tre kongene og den finske presidenten. Rickard Sandier som mente det alvorlig, måtte etter en rekke hatske angrep i tysk presse gå av. Hr. Günther trådte til Hans inngangssalme var «Finlands sak er vår». I denne løsning tonte Stockholmsmøtet ut. Da girlanderne og flagga ble tatt ned og festrusen dunstet bort, var det ikke noe igjen av den nordiske enheten. Den var en festtale-enhet. Det fantes ingen realitet bak. Tilstelningen ble avslørt som bluff. Det forargelige var at ingen lot seg bluffe. Stillingen er, som sagt, paradoksal. Norges og Danmarks oppståen som frie stater igjen beror i vesentlig grad på de russiske våpna. Skulle Tyskland seire, ville ikke bare disse men også Sverige være dømt til hoveritjeneste hos det tredje rike, så lenge dette kunne opprettholde sin dominerende stilling. Bukker Tyskland under, og det beror for en stor del på den russiske hær, så vinner de tre skandinaviske landa igjen sin frihet, mens Finland dras med i Tysklands fall. Ingen tvil kan heller rå om at Norge og også Danmark av de seirende allierte vil bli tilkjent et avgjort fortrin både politisk og økonomisk framfor Sverige, tyngtet som det er av de mange og viktige avvikelser fra nøytralitetens bud.

De angelsaksiske maktene har i Atlanthavsdeklarasjonen dradd opp retningslinjene for det europeiske statssystemets ordning etter en av dem og deres alliertes vunnne seir. Man kan stole på denne folkenes Magna Charta. Dog bør man ikke skjule for seg selv at når det gjelder å treffe bestemmelser om forholdene i Østre Europa og i Norden kommer Russlands ord til å veie meget tungt. Det får tyngde av den andel av den felles børen som Russland bærer. Vi må ikke tulle oss inn i noen selvbedrageriske forhåpninger på dette punktet.

Sveriges stilling er ikke så sterk som det var ønskelig. Den Güntherske statskunsten har bestått i å famle seg fram fra tilfelle til tilfelle, alltid etter den minste motstandens lov. Den beherskes ikke av innsikten om at hvor viktig Finnlands frihet enn er for oss, så er dog Danmarks viktigere og Norges et livsvilkår. Herr Günther har aldri våget å proklamere at Norges sak er vår. Så fort han må inn på Kjølert, tar han til løflene på seg. Å tale om iskald egoisme er sludder som ikke kan skjule at det land hvis selvstendighet er uatskiellig fra vår egen blitt latt i stikka.

Som man vil huske ble 3 fedre arresteret i Tønsberg fordi de nektet å sende barna sine til ungdomstjenesten. De er nå sloppet ut med en bot på 1500 kr. som de naturligvis nekter å betale.

Det er tydelig at tyskerne ikke vil ha noe bråk, prestenes og lærernes aksjon har vært mer enn nok å greie opp i.

Mellom de tyske styrkene sør for Rostov og Sovjets viktigste oljedistrikter ligger Kaukasus. Riktignok finner vi ganske betydelige oljeforekomster også nord for fjellene som Grasnij med 9% av Russlands oljeproduksjon og Majkop med 6% — felter som vi må regne med ligger innafor rekkevidde for de tyske troppeenes framrykking. Om oljekildene er i en forfatning som gjør dem av interesse for tyskerne hvis de når fram — se det er en annen side av spørsmålet.

Som nevnt ligger de viktigste kildene ved Baku, sør for fjellene. Her utvinnes 74% av den russiske oljen. En del av oljen blir ført i ledninger til Batum ved Svartehavet, mens de største mengdene blir ført på skip til Astrakan ved utløpet av Volga og videre oppover floden. For å få denne oljen fram til kampområdene nordover er det av avgjørende betydning at russerne holder transportveien på og langs Volga. Derfor har de også den røde armé satt meget inn i kampene vest for Stalingrad. Selv om transportveien her skulle sperres, så betyr det imidlertid ingen katastrofe for den røde armé. Gjennom 10 år har russerne planmessig fornytt alle områder med enorme oljedepoter.

Hvis de tyske tropper skal kunne nå fram til Baku så må de over Kaukasus. Langs Det Kaspiske Hav går det en jernbane. Den er delvis sprengt inn i fjellstyrningene og er lett å bryte for russerne. Forøvrig fører det 2 veier over fjellene som også byr på de beste forsvarsmuligheter. Vi gjengir litt fra Nansens skildring av den Georgiske militærveien. Den andre veien lenger vest er ennå verre å forsere. Nansen skriver:

«Vi kom over en bro til venstre side av dalen. Den ble trangere; bergveggene var stupbratte og steg på begge sider tusen til femten hundre meter ende opp fra elven, som hvirvlet utover dypt unner oss. Terek bryter sig nu sin dype kløft mot nord, tvers gjennom den høie fjellryggen foran. Det var snøtt plass for veien, og ofte var den hugget in i den loddrette eller overhengende vegg, med hundre meters stup lugt ned i den rivende strømmen. Fjellene omkring var høie, og gjerne for bratte for alskens skog eller tre-vekst; og få flekkene med grønsvar var å øine oppe på hyllene. Bergarten var løs, og mange friske spor etter sten-ras og skred.

Også i gammel tid må det ha vært en slags vei til dels bygget av menneske-hånd gjennom denne trange kløften, ialfall må noe ha vært gjort for å lette fremkomsten på de vanskeligste stedene hvor berg-veggen stuper lugt ned i strømhvirvlene. Det er vel tenkelig at når elven på enkelte årstider var liten, var det en slags fremkomst langs elve-leiet. Men når den er større som nu, fyller de rivende vann-masser hele bunnen av kløften, og det er ikke fremkomst å øine for folk eller fe uten vinger langs de stupbratte sidene. — Men lett må det ha vært til alle tider for en liten styrke å stenge gjennomgangen her for den sterkeste hær.

Vi kom igjen ned til elven, og en bro førte over til den høie sida. Men enda trangere ble kløften, det var som vi ble knugget inne på bunnen av denne revnen i fjellet, mellom de voidige, høie sten-massene. Alene slik kan veien være når man nærmer sig Helvetes

Evang redegjør for hvor virkningsløs nasipropagandaen er som kringkastes som «hilsener til norske sjøfolk».

Inndringa av de norske radioapparatene betydde sikkert ikke bare et nederlag for nasistene i «krigen i eteren», men skrittet skulle også åpne mulighetene for å kunne nytte kringkasteren mer ukontrollert i løgn-propagandaen overfor utlandet.

Medisinaldirektør dr. Karl Evang ga oss imidlertid i en radiosending den 30 juli fra London en framstilling av hvordan denne propagandaen virker blant frie nordmenn. Evang holdt seg til den propagandaen som nasistene driver gjennom sine såkalte hilsener til norske sjøfolk.

Nasistene må ha gode forbindelser for bl. a. hadde en sjømann fått hilsen fra en venn som var død for 3 år siden. Andre fikk høre at den skuta de var ombord på var torpedert for lang tid side osv.

De norske sjøfolka er imidlertid klar over at hensikten er å prøve å nedbryte deres innsats i befrielseskrigen. Det er sammensatt løgn og sannhet som nasistene håper

vil appellere til hjemlengsel og dødsfrykt, men de pårørende hjemme i Norge kan være forvisset om at de norske sjøfolka ikke er ensrettede kreaturer som man på denne måten kan få til å svikte sin plikt. For det faktiske forhold er at nasistene ennå ikke har kunnet oppgi navn på en eneste skute som har satt kurs til nasistisk havn for å komme vekk fra arbeidet for de allierte. Men det motsatte kjenner vi. Store og små farkoster er kommet over, selv kystens gamle «Galtesund». Sjøgutta nytter en hver sjanse om det så er å hoppe over bord fra skuter i tysk fart i håp om å bli fisket opp av sine egne.

Trass i at vi idag står som aktive deltakere i krigen, så har vi ikke hatt så store tap som de vi hadde under tyskernes uinnskrenkede ubåtkrig siste gang. De norske sjøfolka er idag blitt ett med den gigantiske folkehæren som vet at aksemaktene skal slås og urostifterne holdes nede i framtida.

Evang sluttet med at det er riktig som nasistene sier at sjøfolka lengter hjem, men vi skal være forvisset om at den hjemkomsten skal bli anderledes enn den nasistene liker å tenke seg.

SVARTEHAVSFLÅTEN

I år som ifjor har ryktene tatt til å svirre om at store mengder tyske sjøfolk var overført til romanske havner, at det ble forhandlet med Tyrkia om å slippe tyske marinefartøyer inn i Svartehavet osv. Det hele later imidlertid til bare å skrive seg fra nasistenes ønskedrømmer.

Tyskernes operasjoner på Svartehavet har foreløpig innskrenket seg til kysttransport uten at de har makket å utnytte de erobrete havnene som baser for nevneverdige marinestyrker. Med tilstrekkelige sjøstridskrefter ville et angrep fra sjøsida i utrolig grad ha støttet tyskernes offensiv mot Kaukasia.

Det faktiske forhold er imidlertid at russerne framleis har herredømmet over Svartehavet trass i at tyskerne med enorme tap har erobret enkelte av de beste havnene. Den røde flåten i Svartehavet består idag av slagskipet «Pariserkommunen», 2 kryssere 25 destroyere, 50 torpedobåter samt en stor styrke u- og e-båter.

I Sørlandsbyene forteller man at makrell-fisket har vært større enn på mange år. Befolkningen får bare beholde en liten prosent så det er køer over alt og det rekkes ikke på langt nær til alle. Fryseriene og lagrene er fulle, men borte blir fisken. For noen dager siden kom det t. eks. 50 000 kg. til Risør. Byen fikk beholde 1200 kg. Resten ble sendt til Langesund hvor bilene sto ferdig for å kjøre den vekk — og borte ble den.

Ca. 100 nasister er nå sendt til Grini og satt i eneseller. De har nektet å reise til Østfronten.

Svenske aviser hevder at en må regne med mer enn 10 000 utmeldelser av NS p. gr. a. kirke- og lærerstrida. Ledelsen i NS nekter imidlertid å godta utmeldelsene men det er alltid bra å vite at det selv innen partiet nå snart er flertall av folk som har fått nok av nasismen.

I Holland er brygging av all slags øl forbudt fra 1. juli d. å.

Frankrike betalte til og begynne med 40 mill. franc pr. dag til den tyske okkupasjonsmakt, siden er beløpet satt ned til 30 mill.

Norge betaler ca. 3 ganger så meget som Danmark, relativt har Norge de største okkupasjonsutgifter. I alt betaler det undertrykte Europa mellom 10 og 20 milliarder pr. år til tyskerne.

Det er dyrt å ha herrefolket til gjester!

«Nordens Frihet» skriver:

«Norge representeres som kjent i Stockholm bare av en chargé d'affaires, et forhold som etter hva vi forstår beror på at man her vegrer seg mot å ha en minister i vanlige former. Samtidig får der ikke noen gjensidighet i de diplomatiske forbindelser mellom Sverige og Norge. Sverige har nemlig ennå ikke noen representant hos den norske regjering i London. Nå burde den svenske regjering, trass i den utforming den svenske nøytralitetspolitikk har fått etter sommeren 1940, ordne seg med en representant hos den norske regjeringa, slik som forholdet også er med den hollandske regjeringa i London. Det er et rimelig krav at Sverige er representert hos den lovlige regjering i vårt naboland.

I Serbia er det utstedt en forordning om at alle innen- og utenlandske verdipapirer skal deponeres i banker. Her skal de sperres fast og bare bli benyttet etter tillatelse fra tyskerne.

I «Nordens Frihet», det svenske antinastiske organ finner vi et lite dikt til Norges-nåla — nåla som nå er solgt i 1 mill. eksemplarer:

En liten nål — bland hundra andra
men kjøp den, och låt tanken vandra
i solens spår mot Västerms berg.
När skymningen vil byta färg,
när själva dagen blöder,
minns Dina bröder!

Norsk krigshumor i verdenspressen

Til venstre:

Da en nasitaler forlot et møtelokale med sine medbragte tilhørere fant han en plakate på bilen: «Dere burde iallfall ha en tilhenger» og til bilen var det heftet en gammel møkkakjerre.

Til høyre:

En tysk offiser la ut for en eldre herr i kupeen om hvilken fordel det var for Norge at tyskerne var kommet, «og når krigen er slutt vil vi trekke oss tilbake så dere får landet igjen.» — «Det tviler vi ikke på,» lød svaret, «men hva ville ha hendt hvis tyskerne hadde seiret?»

Kävending i propagandaen.

Dr. Goebels' artikkel i Das Reich for 16 august virker i høyeste grad avslørende for den tyske krigspropagandaen. I artikkelen heter det: «Ingen tilskuer som er habil til å bedømme situasjonen kan være i tvil om at krigens utfall for øyeblikket bestemmes på slagfeltet i øst. Der gjelder det et være eller ikke være for begge parter. Den som seirer der, han har seiret for godt. Intet ligger derfor nærmere enn at vi for å nå våre mål på Østfronten der konsentrerer alle de krefter vi kan unnvære fra andre viktige avsnitt.»

Frekt overser han fullstendig at den tyske krigspropaganda hadde knust den røde armé fullstendig allerede i begynnelsen av felttoget i øst. I dag forteller han det tyske folket at kampene i Russland gjelder Tysklands være eller ikke være.

Av artikkelen hans går det fram at han med «andre viktige avsnitt» i særdeleshet tenker på de vest-tyske industristrøka som stadig blir hjemsoekt av britiske bombefly. Hans skildringer bekrefter effektiviteten av bombetokta.

Men den tyske befolkningen — hvordan reagerer den? Det er det store spørsmål som sikkert vil influere sterkt på den videre utviklinga. Hele det tyske folket kan umulig ha glemt propagandaen fra ifjor om armeens totale seir i øst og arbeiderne i Vest-Tyskland kan umulig ha glemt Goebels forsikringer om at Die Luftwaffe definitivt var herre i lufta så intet fiertlig fly skulle kunne komme over tysk territorium.

DE SELGER RASJONENE VÅRE.

Det er ikke store kvanta matvarer tyskerne levner den norske sivilbefolkning. Av grønnsaker, fisk og kjøtt slippes det bare ut på det norske marked, hva tyskerne mener er minimum for at befolkningen kan oppholde livet.

På denne bakgrunn må vi bedømme de kjøpmenn som lar seg løkke til å selge mer mat til tyskerne enn det de absolutt er tvunget til. Vi har dessverre sett eksempler på at grossister t. eks. har pakket om hele store partier spekesild i småbutter for Wehrmacht og vi har sett detaljister som gladelig fyller butter som soldatene kommer med.

Folk flest sier bare — tenk hvor smått det må være med mat i Tyskland siden soldatene tar med sildebutter hjem.

Kjøpmennas salg utover det de ubetinget er tvunget til må vi på det skarpeste fordømme. For ussel vinning selger de våre rasjoner!

«Kulturdepartementet» har foreløpig gjort et tilbakeskritt i forleggerstrida. Som kjent nektet alle forleggerne å la seg tvangsorganisere i den nye NS-forening, og likeså å la sine bøker godkjennes av NS. Forlaga kan nå sende bøker ut uten lisens, og likeså kan de sende bøker til bokhandlere som står på NS-svarteliste.

Forlegger Arne Damm er arrestert og sendt til Tyskland.

Nasistene hadde før sendt ut liste nr. 1 over forbudte bøker. Nå er liste nr. 2 og 3 kommet. De omfatter flere hundre navn, og deres bøker skal fjernes fra biblioteker og bokutsalg. Blant de norske forfattere som nå er forbudt er: A. Skar, Hjalmar Waage, Halvard Lange, Arne Ording, Nils Johan Ruud, Scheldrup, Bernt A. Nissen.

Den britiske presse har offentliggjort et dokument som er sendt til alle høyere tyske offiserer. Det var opprinnelig lagd august 1940 da Hitler følte seg sikker på seiren, og ble da sendt bare til et utvalg, blant andre alle generalene. Dokumentet inneholder en redegjørelse for SS fremtidige organisasjon. Det heter bl. a.:

Det fremtidige Stortyske rike vil ikke bare inneholde vennligsinnet folkeelementer. Det er derfor nødvendig å opprettholde SS som statspoliti. Bare helt utvalgte folk skal bli opp-tatt, folk av det beste blod, og de skal ikke blande seg med massen. SS må ha en soldats mentalitet, og må derfor delta i den nåværende krig i første rekke.

Det er ikke tvil om at det omkring SS skal grunnes en ny tysk adel, som skarpt skal skille seg ut fra «folket». Og det er også på grunnlag av denne organisasjon, som allerede har forvoldt så megen redsel i Europa, at det «nye» Europa skal beherskes.

En britisk korrespondent har skildret et besøk på amerikanske flyplasser som nå vokser opp over alt i England. Blant de fly han så på flyplassa var de veldige flyende festninger. «I går tilbragte jeg flere timer i et av disse store 4-motors bombefly,» sier han. De menn som flyr disse maskiner er hardt arbeidende som bare venter på et ord for å begynne sin offensiv. I ukevis har de nå studert det britiske flyvåpens metoder. Både amerikanere og briter lærer av hverandre og deres felles kunnskap og dyktighet blir utnyttet, inntil man tilslutt får sveiset sammen en mektig angrepsstyrke.

NS har sendt ut en «illegal» avis som blir sendt i posten. Nr. 1 er for juni, og «avisa» heter «Frihetkampen». Avisen er selv-sakt for sambandet, og det er neppe noen som ikke gjennomskuer den.

NORGES FRAMTID

Fra Toralv Øksnevads tale 9 aug. i B.B.C.

Viljen for vår nasjonale sak er så god som den overhode kan være under de forhold som hersker i verden. Vi har rett til å si dette etter at De Forente Stater, Storbritannia og Sovjetsamveldet har ønsket å markere sin respekt for vår innsats og vår sak ved å heve vår gjensidige diplomatiske representasjon til ambassadørs rang.

Sovjetsamveldets initiativ i denne retning like før kongens fødselsdag er noe mye mer enn en høflig gest. Det viser en ærbødighet for det norske folks suverenitet og for det norske folks historiske rett som vil slå ned en hver nasistisk propaganda i Norge om faren fra øst.

Hvorledes De Forente Stater, Storbritannia og Sovjetsamveldet gang på gang, og på den utvetydigste måte har vist at det norske folks frihet er et uomtvistelig krigsmål, skulle være nok for oss.

BRITISKE FLYANGREP I TYSKLAND

11 aug. Kraftig angrep på det viktige jernbaneknutepunkt Osnabrück. Flere angrep på tyskokkupert område.

13 aug. En stor styrke bombefly angrep Mainz. Angrepet var meget vellykket. Flere hundre tonn bomber ble sloppet ned og over 50 000 brannbomber.

14 aug. Mainz ble på nytt angrepet kraftig.

16 aug. For første gang gjorde en amerikansk bombeflyavdeling et samlet angrep på Vestfronten. Angrepet gjaldt militære mål i Rouen, i tyskokkupert Frankrike. Toktet ble ledet av sjefen for de amerikanske bombeflyavdelinger i England. Han uttalte at angrepet, som ble foretatt av flyende festninger var meget vellykket. Man hadde benyttet de nye amerikanske peileapparater og bombene var falt rett i målet. Ingen av de amerikanske fly ble skadet. 2 av de eskorterende engelske jagere sakknes, 3 tyske jagere ble slutt ned.

17 aug. Osnabrück og andre deler av Nord-Tyskland bombet.

19 aug. angrep 2 amerikanske bombedivisjoner militære mål i Aberville. Det ble forvoldt meget stor skade. Ingen amerikanske fly gikk tapt. Britiske fly angrep Nord-Tyskland, først og fremst Flensburg. 4 britiske fly sakknes.

Russiske fly angrep Øst-Preussen og forvoldt stor skade.